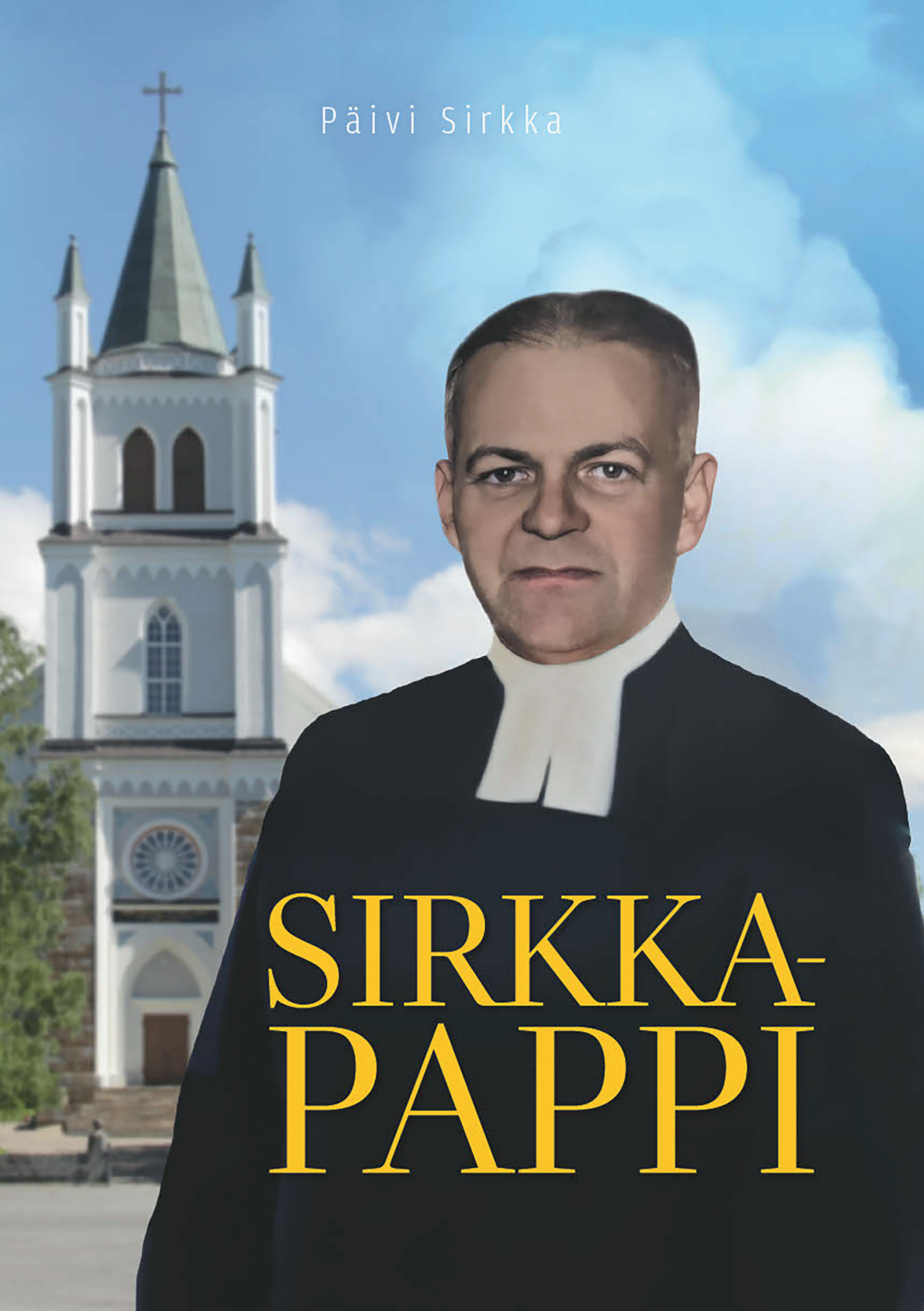

A portrait of a middle-aged man with short, dark hair, wearing a black clerical suit with a white collar. He is looking directly at the camera with a neutral expression. In the background, a white church with a tall, pointed steeple topped with a cross is visible under a bright blue sky with scattered white clouds. The church has arched windows and a circular stained-glass window near the entrance.

Päivi Sirkka

SIRKKA- PAPPI

SIRKKA- PAPPI

Päivi Sirkka

SIRKKA- PAPPI

Muistoja kappalainen Ilpo Sirkan
Ylistaro-vuosilta 1959-1964

Toimitus: Päivi Sirkka
Kansi ja taitto: Juha Paakkolanvaara
Kannen valokuvat: Päivi Sirkka (kirkkokuva)
Ylistaron seurakunta (Ilpo Sirkan kuva)

© 2024 Päivi Sirkka

ISBN 978-952-80-8508-9

Kustantaja: BoD • Books on Demand GmbH, Helsinki, Suomi
Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Hampuri, Saksa

Sisällys

Lukijalle.....	7
Ilpo Sirkkan elämänvaiheet.....	11
Aikalaisten muistoja.....	23
<i>Autoista ja ajomatkoista.....</i>	25
<i>Kinkereistä, häistä ja hautajaisista.....</i>	33
<i>Monivivahteiset leirit.....</i>	41
<i>Värikkästä persoonasta.....</i>	51
<i>Kravateista, kynsilakoista ja huulipunista.....</i>	61
<i>Poliisikohtaamisista.....</i>	65
<i>Lohkaisuja.....</i>	69
<i>Sotilaspastori Sirkasta.....</i>	75
<i>Vierailuista Ylistarossa.....</i>	81
Eeva Sirkkan elämänvaiheet.....	87
Sirkkan lasten muistoja äidistä, isästä ja Ookilan ajasta.....	95
<i>Joka kuritta kasvaa, se kunniatta kuolee.....</i>	97
<i>Yksi on herra ja muut ovat heittiöitä.....</i>	101
<i>Kaffeet on valmiina, olkaapa hyvät.....</i>	105
<i>Oma lapsi lähtee sydämeistä.....</i>	109
<i>Kuka nyt ei Eevasta tykkäisi?.....</i>	115
Lastenlasten ajatuksia isoäidistä ja vaarista.....	123
Ilpon tekstejä ja tekstejä Ilposta.....	127
Muistokirjoituksia.....	143
Lopuksi.....	159
Kiitokset.....	162
Käytetyt ja mainitut lähteet.....	164

📷 Ilpo Sirkan hankkima Volkswagen Kupla ajoi häääuton virkaa syys-
kuussa 2012. Kuva: Matti Hautalahti

Lukijalle

Elokuun 8. kuluvana vuonna 2024 oli lämmin loppukesän päivä. Olimme mieheni Akin kanssa kahdestaan kotona. Aki vietti kesälomansa viimeisiä päiviä, minä olin vapaapäivällä töistä. Aamutuimaan olimme lähettäneet lapsemme ensimmäiselle koulupäivälle kesäloman jälkeen; esikoinen aloitti seitsemännän, keskimmainen kolmannen ja nuorimmainen ensimmäisen luokan.

Kaappikello naksutti seinällä tasaista tahtiaan lasten äänistä hetkeksi vaimenneessa talossamme. Lakeuden laidalla muutama auto halkoi hiljaiseen peltohorisonttia.

”Ilpo-vaarin kuolemasta on tänään kulunut 20 vuotta”, Aki totesi yhtäkkiä.

Hetken hän muisteli sitä, miten Eeva-isoäiti oli soittanut vuonna 2001 ja pyytänyt: ”Tulkaa hakemaan Ilpolta auto pois. Ilpo ei saa ajaa enää metriäkään.” Niin oli Ilpon rakas Saab ajettu Sodankylästä Kajaaniin. Nyt tuota samaista oranssinkeltaista autoa laitellaan jälleen ajokuntoon. Minä puolestani muistelin sitä, kuinka hääpäivänämme syyskuussa 2012 ajoimme Ylistaron Komian kirkon pihasta kohti hääjuhlapaikkaamme keltaisella Volkswagen Kuplalla, Ilpon autohankintoja sekin.

”Mitä jos nyt syksyllä tekisin sen Ilpo-kirjan”, kuulin sanovani Akille, joka vastasi heti: ”Tee vain.”

Niin helposti oli sinetöity ajatus, joka oli kiusannut ja kutkuttanut mielessä aina siitä asti, kun paikallislehti *Pohjankyrössä* julkaistiin 5.4.2023 artikkelini *Suorapuheinen, vahvauskoinen ja kiivas kansanmies*. Sitä varten olin kerännyt ylistarolaisten muistoja kappalainen Ilpo Sirkan ajasta Ylistarossa vuosina 1959–1964. Yhteydenottoja ja muistoja sain niin paljon, ettei kaikkea voinut lehtijutussa hyödyntää. Siitä jäi itämään ajatus koota ne kirjaksi.

Lapsuudessani Ylistarossa kuulin puhuttavan Sirkka-papista. Muistan erityisesti isäni kertoneen, miten hän pienenä poikana oli valotellut taskulampulla saarnastuolissa puhuvaa pappia silmään ja saanut siitä nuhteita saarnassa. Muistan lapsena ajatelleeni: nainen pappina! Sittemmin selvisi, että Sirkka onkin sukunimi, ja kun myöhemmin toimin Komiassa kirkossa oppaana, Ilpo Sirkan tuima katse tarkkaili toimiani sakastin seinältä. Nyt tuo kuva kohteilee tämän kirjan kannessa, jonka on tehnyt Ilpon tyttärenpoika Juha, samoin kuin tämän kirjan muunkin graafisen työn. Elämä kuljettaa pitkin ihmeellisiä polkuja.

Kirkon oppaana toimiessani en tietenkään aavistanut, että reipas vuosikymmen myöhemmin menisin naimisiin Ilpo Sirkan pojanpojan kanssa samaisen kirkon alttarilla. Mitähän olisikaan sotilaspastoriksi myöhemmin siirtynyt Sirkka ajatellut, kun marssimme vihkimisen päätteeksi kirkosta ulos taustamusiikinamme *Suomalaisen ratsuväen marssi 30-vuotisessa sodassa?*

Sitä en saanut tietää. En koskaan tavannut Ilpo Sirkkaa; tutustuimme Akin kanssa vasta, kun Ilpoa ei enää ollut. Tätä kirjaa koostaessa olen monesti miettinyt, mitähän Ilpo olisi mahtanut minusta ajatella. Ehkä hän olisi tiuskaisut: ”Ota korvistasi pois nuo poronmerkit”, kuten hän korvakoruja nimitti. Tai kenties hän olisi lohkaissut samaan tapaan kuin anopilleni Kaisulle: ”Kas kun sinulla ei ole rengasta nenässä.” Haluaisin kuitenkin ajatella, että kaikesta kiivaudestaan ja ehdottomuudestaan huolimatta Ilpo olisi arvostanut omaa taustaani naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittamisesta ja osallistumisesta YK:n kriisinhallintajoukkoihin, olihan hän itsekin niin sodan käynyt veteraani kuin YK:n rauhanturvaaja. Ilpon värikkääseen historiaan tutustuessani olen hämmästellyt sitäkin, miten vahva yhteys meillä on myös kansanopiston kautta: Ilpon vanhemmat Otto Vilhelm ja Impi Sirkka olivat kumpikin kansanopistojohtajia. Oma työpaikkani on niin ikään ollut jo vuosikymmenen ajan kansanopisto.

Tämä kirja on syntynyt tahdosta koota yhdeksi niteeksi aikalaisten muistoja Ilpo Sirkan ajasta Ylistarossa sekä avata Sirkan lasten muistojen kautta sitä, millaista oli elämä Ookilan pappilassa 1960-luvun alussa. Yhtä paljon kuin vaikutuin kerta toisensa jälkeen Ilpon väkevästä persoonasta ja pyörittelin silmiäni hänen legendaarisille lohkaisuilleen, kiinnostuin myös hänen lapualaislähtöisestä puolisostaan Eevasta. Mietin, millaista olikaan olla Ilpon Sirkan kal-

taisen vahvatahtoisen miehen vaimo. Siksi tässä kirjassa on omana lukunaan avattu myös Eeva Sirkan taustaa sekä koottu yhteen lasten muistoja hänestä.

Kaikki minulle kerrotut muistot olen taltioinut sellaisenaan. Olen jaotellut niitä eri alaotsikoiden alle mutta yrittänyt pitää kertojan persoonan mukana tavassa, jolla muisto käsiini uskottiin. Mahdolliset virheet ja väärinymmärrykset olkoot omiani. Olen myös pyrkinyt tuomaan esiin kertomusten sekä valokuvien kautta ajankuvaa elämästä Ylistarossa 1960-luvun alkupuolella enkä siksi ole juurikaan lyhentänyt kerrottuja muistoja. En myöskään ole lähtenyt kyseenalaistamaan kenenkään kertomaa, vaikka aikaa on kulunut useita vuosikymmeniä. Sen sijaan olen hämmästelty kirkkaita muistikuvia kohtaamisista, jotka on kerrottu niin elävinä kuin ne olisivat tapahtuneet ihan vasta.

Moninaisia muistoja vastaanottaessani Ilpo on tullut tutuksi minullekin; ihan kuin hän olisi istunut vieressäni (sarkahousuissa, liperit kaulaan huitaistuina, palkeenkieli papinpuvun helmassa, päässään lentäjänlakki, jalassa monot) ja lausunut tekemisistäni suorasukaisia lausuntojaan mutta ehkä samalla hiljaisesti hyväksynyt tämän kirjaprojektini. Kenties hän olisi kaahannut pihamme jollakin moninaisista Sitikoistaan, marssinut monot jalassa sisälle, ottanut kaapista kupin, kaatanut siihen omatoimisesti sellaista kahvia kuin pannussa sattuisi olemaan ja ryhtynyt sitten toimittelemaan.

Ilpo Sirkan syntymästä tulee 26.11.2024 kuluneeksi 110 vuotta. Siksi tämä kirja julkaistaan nimenomaan tänä samaisena syksynä. Ylistaron kappeliseurakunnalta sain arvokkaan ehdotuksen kertoa kirjan tekemisestä ja Ilpo Sirka itsenäisyyspäivän juhlassa 6.12.2024. Se olkoon kirjan juhlallinen julkaisupäivä. Uskoisin sotilaspastori Sirkan arvostavan tätä ja katsovan meitä kaikkia kirjan valmistumiseen aikaamme antaneita aavistuksen lempeämmällä katseella sakastin seinältä ja etenkin sieltä jostakin korkealta, tuonilmaisista. Ehkäpä kuulemme korvissamme myös Eeva Sirkan sanovan, kuten hänen tapansa oli: ”*Kaffet on valmiina, olkaapa hyvät.*”

Rakkaat lukijat: Kirja on valmiina, olkaapa hyvät.

Sirkan päivänä 16.10.2024

Ylistaron Hanhikosken Sirkanrannassa

Ilpo ja Eeva Sirkan muistoa kunnioittaen

Päivi Sirkka

📷 Impi, Ilpo ja O.V. Sirkka. Kuva otettu 5.4.1944 O.V.S:n 75-vuotispäivänä.

*"Ylistarossa on ollut muitakin merkittäviä
pappeja, mutta Ilpo oli erilainen.
Ei ole toista sellaista kuin Ilpo Sirkka oli."*

Näin kuvailee eräs ylistarolainen Ilpo Sirkkaa, jonka väkevä persoona on jättänyt vahvan muistijäljen kaikkiin hänet tavanneisiin aikalaisiin. Ilpo Sirkka eli Sirkka-pappi, kuten häntä Ylistarossa kutsuttiin, toimi Ylistaron seurakunnan kappalaisena vuosina 1959-1964 ja siirtyi sen jälkeen Sodankylään Pohjanmaan Jääkäripataljoonan sotilaspastoriksi. Tämä kirja kokoaa yhteen ylistarolaisten muistoja kohtaamisista Ilpo Sirkkan kanssa sekä avaa Sirkkan lasten muistojen kautta myös elämää Ookilan pappilassa Kyrönjoen rannalla 1960-luvun alussa.

9 789528 085089